

אוסר השכל: לאחרים

מי היה מצגי את המחזה לוא היה שמה של אמה קוראוי — אמה אומק — הפלנדרייבל רבי-סמל, לוא היה שר-האלף סגן אלוף? בודאי לא "הבימה".

כי "אמה קוראוי וילדיה" הוא מחזה פזי פיסטי או כן, לפתח. היה כבוד מחבר, ברטולד (אופרה בגרוש) ברבט, בן הדור ש התבגר במלחמת-העולם הראשונה.

העלילה: מלחמת 30 השנה, בה שחטו שכירים גרמנים זה את זה הצטרפו למען האינטרסים של צרפת, אוסטריה, שבדיה, דני מרק. למראית עין היתה זאת מלחמה בין דתות (דת האפיוור ודת לוטר), למעשה בין חמה של צרפת להשמדת כוחו של "הרייך הרומי הקדוש של האומה הגרמנית".

התוצאה: כשנסתיימה המלחמה שרד בי קושי שליש האוכלוסייה הגרמנית, מרבית הכפרים והשדות של המדינה הושמדו. עוד היום שרות אמהות גרמניות לתינוקותיהן שרי ערש על "עוף, פישפש, אבא במלחמה, אמא בפומרניה, פומרניה נחרבה, עוף, פש פשי. בה בשעה שהמדינות האחרות החלו ל התחרות על כיבוש מושבות, ירדה גרמניה מן הפרק למשך 100 שנה, לא החלימה כן המכה לעולם. הערים העצמאיות, ערש הדי מוקרטיה הגרמנית, נחרבו, במקומן עלה לג דולה שלטון נסיכים בלתי-מרוסן.

חשוב מכל אלה: קם דור גרמני שלא הכיר בכלל את החיים אלא מבעד לאשנב ה"כלי חמה. הנשמה הגרמנית התרגלה לרעיון שהי מלחמה היא תופעה טבעית, שאין להשיג דבר אלא בעזרתה.

על רקע זה מופיעה אמה קוראוי (חנה ריי בינה), אחת הרוכלות שנילו בעגלותיהן לג דוידים והתפרנסו מן הפרשים-השכירים, ש קיבלו משכורת מעטה וחיו בעיקר על שוד רכושם של ידוים ואויבים כאחד. אמא קר ראו היא גרמניה פיקחת (סלאבית במקצה, בדמותה של רובינה), המתפרנסת על המלחמה אך יודעת ליהסר כמנה. אלא שגורל המל חמה אינו פוסח גם עליה: בנה הבכור (בוכי מן) מוצא להורג כשהוא ממשיך במלאכת הביזה גם בימי הפוגה, בנה השני (אשרוב) נהרג כשהוא מנסה להסתיר את קופת הגדוד מידי האויב והבת השלישית, האיילמת (נאה שאן) נרצחת בשעה שהיא מנסה להזהיר את העיר (ואמה) מפני התנפלות לילית.

הפאציפיזם של המחזה, ככל פאציפיזם גר מני, חשוד במקצה. אמנם אינם חסרים דברי ההספה הנוזשים על המלכים העורכים מלח מות על גב האדם הפשוט המסכן ("נמות בעד הקיסר"), וגם רובינה שואגת, בשאגה רובי

המקצוע: קומוניזם

לפני תריסר שנים, חרשים מעטים לפני פלישתו של היטלר לפולין, אמר צעירה בת 21 שלום להוריה (הם היו אנשים עובדים) בוילנה, עלתה לישראל. היא הביאה עמה חינוך שומר-צעירי, מובהות יבנה כתפירה, שלמדה בבית מקצועי עלושה בשפה העברית, שלמדה בפולין, כציונית.

בארץ הופיעה הצעירה, תכולה העין, באר ניכרטיטה העברית, הכינה עצמה למרצות ההוראה. אולם בינתיים קרה לה משהו. עוד בחו"ל עלו בלבה ספקות ביחס לתורת השומר הצעיר. עתה נתחזקו ספקות אלה, הובילו אותה בדרך חדשה. הנאצים, שעוללו אשר עוללו ליהודים (ושרצחו בינתיים את הוריה) אינם רק מטורפים מקריים. הם פרי של תהליך חברתי מסוים. אסתר חיפשה (ומצאה) את הדרך אל המפלגה הבלתי-חוקית, שהיתה ידועה אז, כפי הישוב, כ"פרקציה". היא הקימה תא קומוניסטי בקרב הסטודנטים, נבחרה חיש מהר לועד הסניף הירושלמי.

כשעלתה המפלגה הקומוניסטית הפלתי נאית מן המחתרת, אחרי עשרות שנות רדיפות, עניינים ורציחות, הסתכל הישוב בסקרנות בפני מנהיגיה. בין הראשים בלט פניה של אותה צעירה תכולת-עין: אסתר וילנסקה, הסטודנטית לשעבר שבחרה בנה כה: המהפכה.

נשאין במפלגה. כנהוג לגבי מהגר גים קומוניסטיים בעולם כולו, ידוע אך מעט על חייה המפורטים של אסתר וילנסקה, בת ה-33. המעט הידוע: היא נישאה לצבי ברייט שטיין, עורך "קול-העם" (מתי? אני יודעת? לפני 6 או 7 שנים), ילדה לפני 4 שנים את בתה שרה.

עלייתה בסולם המפלגה היתה מהירה ביותר. בשנת 1944 כבר היתה חברה בווע המרכזי, נקראה כפי אנשי מפא"י ומפ"ם, אנא פאוקר של ארץ ישראל. כאנא פאוקר, כבשה את עמדתה עקב תקיפותה ונאמנותה המחוללת לקו הסטאליני — תכונה שהיתה חשובה פי כמה אחרי שחלק ניכר מן האינטליגנציה של המפלגה פרשה, בשעתו, כדי לייסד את "המפלגה הקומוניסטית העברית", שסטייה הלאומית (בין השאר: קרובה ללח"י) נסי תיימה בכשלוף, שיבה למפלגת-האם, פרישה נוספת, התפרקות גמורה.

ביוכבה במרכז המפלגה, ברחוב המגיד בתלאביב, מתחת לתמונת-גלויה של יוסף סטאלין, צעירת-פנים אך בעלת מבה-גוף אופייני של אם יהודיה, לבושה שמלה קיצית, גרבי גיליון וסנדלים לבנים, מייצגת אסתר את הטיפוס המושלם של מנהיג קומוניסטי.

אסתר וילנסקה והמיקרופון העקרונות הם פשוטים למדי:

הצקרונות הם פשוטים למדי: בעולם גר קמת מוימה שטנית נגר ברית-המועצות. בפניה נידחת בעולם — ישראל — יושב בן גוריון, כשהוא בורג קטן, במכונת-המיזמה הגדולה. בורג קטן, אך פיקח — כי תמורת כל ויתור נוסף לכוחות השחור (שיעבוד הכלכלה הישראלית לאמריקה, סלילת כבי

ברדיפת הקומוניסטים שיתפו פעולה הבולשת הבריטית, שרות הידיעות של ההגנה והאצ"ל, בפיקודו של דוד רוזאל. שיתוף פעולה זה היה אחת מסעלי המחלוקת העיק ריות בין ריאל ודוד שטרן ("איר"), גרם לפרישתו של זה וליצירת לח"י.

שים הדרושים לצבא האמריקאי, הקמת צבא משועבר לקצינים אמריקאים לשם מלחמה בברית המועצות. בנין שדות-תעופה למפ צייצ'סילון אבריקאיים) הוא משתדל לסחוט מן הוד העשיר מנה נוספת של דולארים. כדי להצדיק את הקמתם של צבאות חוקים במרחב, שמטרתם היחידה היא ברית-המו צעות, מטיתה אמריקה את היהודים והערבים איש ברעהו, יוצרת סכסוכי-גבול. תפקיד המפלגה הקומוניסטית לדרוש כריתת שלום רשמי בין ישראל והממשלות הערביות. מת גנדים לכך עבד אמריקה. בן-גוריון ועבדאל לה. הראשון משמץ את המפלגה הקומוניס

שהוענק, לראשונה בתולדות הדרום, לשחור צור. כאשר מרים ירון נסעה לביקור בקנדה, לייצג את מדינת ישראל ביריד המסחר הקנדי הבינלאומי (ראה במדינה), מסר לה שר הברי אות הקנדי רשיון דיג. הסיבה: הידיעה כי מרים צמחנית וניזונה, בעיקר, מדגים. קדחת דוגלס מקיארטרור טרם שככה בארצות הברית: השבוע החלה ננות ניו יורקית מפיצה כדי חרס (בחמישה גדלים) בצורת ראשו של הגנרל המודת. בגיל שבעים ושלוש החליט ד"ר אברהם שרון, מאסף כתבי היד ותמונות גדולי הי

שושנה אבן והבנות היכרות לפי הבובות

יהודה, שנתפרסם לאחרונה כתובע פיגויים המוחלט של ערביי ישראל, להתרכז בעיסוק חדש: ציור.

אזיהו אישר, ראשון רשימת ס"צ הספרדית, גילה נימוק תעמולה חדש: השני ברשימה, נציג יהודי עיראק, הוא סילס בנימין ששון, אשר שם משפחתו לא שונה משך 2600 השנים האחרונות (שלא כרוב האשכנזים השולט במדינה). אך מתנגדים פו ליטיים הסבירו כי עורך הדין יליד בגדאד, שגדל בהודו וחונן באוקספורד, רכש את שמו לפני 26 שנים בלבד. ההסבר: צירוף השם ששון לשמו הקודם (סילס בנימין) בא אחר אישור קרובי-חוק, סיר פיליפ ששון, מעשירי יהודי אנגליה ושר תעופה שמרני.

אחר שנואש מראשות ציריית ירושלים, יצא דניאל אוסטר לחוף לארץ, השתתף, כנציג ישראל, בכינוסים בינלאומיים שונים, מצא עיסוק חדש לעצמו, בטרם שובו לישראל: מנהל כללי של חברת החשמל הירושלמית. לפני צאתו את הארץ גילה החוץ האמריקאי משה אושר כי החליט לחזור ארצה, להש תקע ברמת-גן. כן הסביר (העולם הזה 713) מדוע השקיע כל הכנסותיו בארץ באגרות חוב ממשלתיות: "קרן כספית לבתו, כשתגדל ותלמד באוניברסיטה העברית.

ציר ישראל בארגוניו, ד"ר יעקב צור, רשם את בנו שמואל (מוק), חדשים לאחר חגיגת ברה-מצוה שלו, בסמינר המורים העב רי בבוינס אייריס, עורר סערה בקרב הציבור היהודי בארגוניו (המונה 360 אלף נפש). הסיבה: הוא תבע לא ללמד את בנו אידיש (אחד ממקצועות החובה בסמינר).

אולם ד"ר שמואל (רשמי מסט) אדי ישיב, צירה החדש (והשלישי) של ישראל במוסקבה בלצית פחות. למחרת הגישו את כתב ההאמנה לנושא הסובייט העליון הצטנן, חלה בשפעת, החפץ לערוך ביקור היכרות ראשון במשרד החוץ הסובייטי.

בין 32 שנות שגרירים החונים כושיגטון, בירת ארה"ב, בלטה שושנה אבן הצעירה (30), בהגישה שתי בובות, דמויות נוער ישראלי, לעסקנית ושינגטונית שיזמה תערור כה לילדי הבירה, בה יכירו, לפי הבובות, את העמים השונים.

קצין מחוז ירושלים, רענן סילבר, גילה דרך מקורית כיצד להימלט ממטרידיו: כאשר פקיד ממשלתי, שהובטחה לו החרמת דירה, עקב אחריו לחוף נהריה, בו בילה את חופ שתי, הסביר כי אינו יודע לשחות, קפץ קצין המחוז למים, שחה למרחקים. בשובה, נעלם לגה, הנראים לה כאלף-בית.

טית, השני כולא במחנות-יריכו את הקומו ניסטים המפגינים ביריחו, שכם וחברון בעד שלום עם ישראל (ואשר 28 מהם שובתים זה השבוע השלישי שביתת-רעב).

כחות השחור, שהסיתו בשעתם את הגויים ביהודים, מסיתים עתה את היהודים במיעוט הערבי, מספחים שגאה הודית. המפלגה היחידה הדוברת את דבר האמת היא המפלגה הקומוניסטית. אישם בסביבה קיימת גם מפ"ם, מפלגה מטושטשת ובלתי עקיבת, הבודדת מדי יום בדבר פיה, אינה נותנת לערבים להיכנס לתוכה כתברים אמיי תיים ושווי-זכויות.

אל תגיד הופ. מכיון שהמפלגה זכתה לתמיכה רבה בקרב המיעוט הערבי, הוראה בה לחום יחיד להשגת שויונו, רכשה לה אחיזה בקרב העולים החדשים, אין ספק שאסתר וילנסקה, מס' 4 ברשימת המועמדים של מקי (אחרי מוכיר-המפלגה שמואל מי קוניס, טופיק טובי ומאיר וילגר), תהיה חברה בכנסת השניה. אולם אין היא מחוה דעה על פעולתה שם. אומרת אסתר ברוסית (שלמדה אותה בארץ, נוסף לפולנית, יידיש, עברית, גרמנית, ואנגלית): "אל תגיד הופ, לפני שקפצת!"

בריצתה, בינתיים, מאספה אחת לשניה (נאום לאופים, ביקור במעברה, הרצאה לער בים) אין אסתר טועמת, במידה רבה, טעם של חיי משפחה. כשתמלא את טופס החברות בכנסת השניה, תוכל לרשום, תחת הכותרת "מקצוע": קומוניסטית.

הכובשים: תימוני

בהתבקש הסופר יהושע (עצי שטים עומדים) בריופף, שליווה את אניות צה"ל לארצות הברית, לפרט את רשמיו, הסביר, תוך שהתמיד בלעיסת גומי (תכונה שקנה לעצמו בארה"ב), כי גדולי כובשי הלככות בין המלחים היו: יוצאי תימן.

בכינוס האגודה לקידום האדם הצבעוני בלס רלף באניץ, אדריכל חווי שביתת הנשק בין ישראל לארצות ערב ובעל פרס הנובל לשלום. כאשר סיים את נאומו בו גינה את הפליית הכושים בארה"ב, חשה המשרתה (הלבנה) של אטלנטה, כך בדרום ארצות הברית שונא הכושים, לאולם הכינוס, ליחתה אותו לשדה התעופה. כאות כבוד,

* תזמה אז למזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית ה"לסובייטית", יוסף טטאליג, שלמד אף הוא הוראה, כתב בסופס הזוהרות של הסביוס העליון תחה הכותרת "מקצוע" — מהפכן מקצועי.